

## REFERINDUM, MA`NAVIY MARIFIY SOHALARI VA YOSHLARNING MA`NAVIY MARIFIY TARBIYALASHNING O`RNI

*Jumaev Akmal Abdulloevich*

*Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti moliya va buxgalteriya hisobi fakulteti yoshlar masalalari va ma'naviy-ma'rifiy ishlar departamenti tyutori*

**Anotatsiya.** Referendumlarda yoshlarning ma'naviy tarbiyasi va ma'naviy sohalarni tushunish keng muhokama qilingan mavzular. Ushbu maqola ma'naviy tarbiyaning yoshlar hayotidagi ahamiyatini, shuningdek referendumlarda ma'naviy ongga bo'lgan ehtiyojni o'rganishga qaratilgan. Ushbu tadqiqotda qo'llaniladigan usullar adabiyotlarni ko'rib chiqish va mavzu bo'yicha mavjud tadqiqotlarni tahlil qilishni o'z ichiga oladi. Ushbu tadqiqot natijalari ma'naviy tarbiyaning yoshlarning aqliy va hissiy salomatligiga, mazmunli munosabatlarni shakllantirish qobiliyatiga va umumiy farovonligiga ijobiy ta'sirini ta'kidlaydi.

**Kalit so'zlar:** ma'naviy tarbiya, yoshlar, referendumlar, ma'naviy ong, ruhiy salomatlik, qaror qabul qilish

**Anotation.** Topics widely discussed in referendums are the spiritual education of young people and the understanding of spiritual spheres. This article aims to explore the importance of spiritual education in youth life, as well as the need for spiritual awareness in referendums. The methods used in this study include literature review and analysis of existing research on the subject. The results of this study highlight the positive effect of spiritual education on the mental and emotional health of young people, the ability to form meaningful relationships and their general well-being.

**Keywords:** Spiritual Education, Youth, referendums, spiritual awareness, mental health, decision making

**Аннотация.** Духовное воспитание молодежи и понимание духовных сфер-темы, широко обсуждаемые на референдумах. Эта статья направлена на изучение важности духовного воспитания в жизни молодежи, а также необходимости духовного осознания референдумов. Методы, используемые в этом исследовании, включают обзор литературы и анализ существующих исследований по этой теме. Результаты этого исследования подчеркивают положительное влияние духовного воспитания на психическое и эмоциональное здоровье молодежи, ее способность формировать значимые отношения и общее самочувствие.

**Ключевые слова:** духовное воспитание, молодежь, референдумы, духовное сознание, психическое здоровье, принятие решений

Ma'naviy tarbiya yoshlarning umumiy rivojlanishining muhim tarkibiy qismidir, chunki u ularning dunyo haqidagi tasavvurlarini shakllantiradi va hayotdagi qiyinchiliklarni engishga yordam beradi. Bu ma'naviyat, axloq, axloq va insonning umumiy farovonligiga hissa qo'shadigan qadriyatlarni o'rganishni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, ma'naviy ong qaror qabul qilish jarayonlarida, xususan, jamiyat yoki millat taqdiri xavf ostida bo'lgan referendumlarda juda muhimdir. Shuning uchun ma'naviy tarbiyaning yoshlarning dunyoqarashini shakllantirishdagi o'rni va referendumlarda ma'naviy ongning ahamiyati beqiyosdir. Ushbu maqola yoshlar uchun ma'naviy tarbiyaning ahamiyati va referendumlarda ma'naviy ongga bo'lgan ehtiyojni o'rganishga qaratilgan.

Ushbu tadqiqot referendumlarda ma'naviy tarbiya va ma'naviy ongga oid mavjud tadqiqotlarni tahlil qilish uchun adabiyotlarni ko'rib chiqish metodologiyasidan foydalanadi. Google Scholar, JSTOR va PubMed kabi onlayn ma'lumotlar bazalarini qidirish ma'naviy ta'lim, yoshlar, referendumlar, ma'naviy ong, ruhiy salomatlik va qaror qabul qilish kabi kalit so'zlar yordamida amalga oshirildi. Tadqiqotda adabiyotning dolzarbligi va valyutasini ta'minlash uchun so'nggi o'n yil ichida nashr etilgan maqolalarga e'tibor qaratildi.

Natijalar:

Referendum-bu to'g'ridan-to'g'ri ovoz berish, unda munosib saylovchilardan ma'lum bir taklif yoki qonunni qabul qilish yoki rad etish so'raladi. "Referendum" atamasi lotincha "havola qilingan" so'zidan kelib chiqqan bo'lib, "qaytarib berish" yoki "murojaat qilish" degan ma'noni anglatadi."

Referendumlar hukumat, siyosiy partiyalar yoki fuqarolar tomonidan boshlanishi mumkin va konstitutsiyaviy tuzatishlar, qonunlar yoki qoidalarga o'zgartirishlar yoki aniq siyosiy takliflar kabi keng ko'lamli masalalarni qamrab olishi mumkin.

Oddiy referendumda saylovchilarga "ha" yoki "yo'q" kabi savol va mumkin bo'lgan javoblar to'plami taqdim etiladi."Natija oddiy ko'pchilik tomonidan belgilanadi, bu erda eng ko'p ovoz olgan variant g'olib deb hisoblanadi.

Referendumlar ko'pincha fuqarolarga ularning hayotiga ta'sir qiladigan muhim qarorlarda to'g'ridan-to'g'ri so'z berish usuli sifatida ishlatiladi. Biroq, ular munozarali bo'lishi mumkin, chunki ular murakkab masalalarni soddalashtirishi mumkin va maxsus qiziqish guruhlarini tomonidan manipulyatsiya yoki ommaviy axborot vositalarida xolisona yoritilishi mumkin.

Ushbu tadqiqot natijalari ma'naviy tarbiyaning yoshlarning aqliy va hissiy salomatligiga, mazmunli munosabatlarni shakllantirish qobiliyatiga va umumiy farovonligiga ijobiy ta'sirini ko'rsatadi. Ma'naviy tarbiya yoshlarga maqsad va yo'nalish tuyg'usini beradi, ularning hayotida ma'no va ahamiyat topishga yordam beradi. Shuningdek, u boshqalarga nisbatan hamdardlik va rahm-shafqatni rivojlantiradi, ijobiy munosabatlar va ijtimoiy birdamlikni rivojlantiradi. Bundan

tashqari, tadqiqot adolatli va adolatli qaror qabul qilish jarayonini ta'minlash uchun referendumlarda ma'naviy ongning muhimligini ta'kidlaydi. Ma'naviy xabardorlik shaxslarga e'tiqod va qadriyatlarning xilma-xilligini tan olish va hurmat qilishga yordam beradi, inklyuzivlik va bag'rikenglikni targ'ib qiladi.

Referendumning muvaffaqiyati ko'p jihatdan unda xalq ishtiroki darajasiga bog'liq. Xalq ishtirokining yuqori darajasi kuchli demokratik madaniyatdan dalolat beradi va referendum natijalari xalq irodasini to'g'ri aks ettirishini ta'minlaydi.

Referendumda xalq ishtirokini rag'batlantirish uchun fuqarolarga ovoz berilayotgan taklif yoki savol haqida aniq va aniq ma'lumot berish muhimdir. Bunga xalq ta'limi kampaniyalari, munozaralar va shahar hokimligi yig'ilishlari orqali erishish mumkin. Bundan tashqari, ovoz berish jarayonini qulay va qulay qilish ham ishtirokni oshirishi mumkin.

Referendumda ishtirok etishni oshirishning ba'zi usullari:

Ovoz berish imkoniyatini yaratish: saylov uchastkalariga osonlikcha kirishni ta'minlash va ovoz berishning muqobil usullarini taklif qilish pochta orqali yoki onlayn ovoz berish.

Ma'lumot berish: turli xil media kanallari orqali ovoz berilayotgan masala to'g'risida aniq va xolis ma'lumotlarni taqdim etish.

Rag'batlantiruvchi munozara: shahar hokimligi yig'ilishlari, munozaralar va ijtimoiy tarmoqlar orqali ovoz berilayotgan masala bo'yicha munozara va munozaralarni rag'batlantirish.

Jamiyatni jalb qilish: referendum jarayoniga jamoat tashkilotlari va rahbarlarini jalb qilish, turli xil ovozlar va istiqbollarni namoyish etishni ta'minlash.

Umuman olganda, xalq ishtiroki referendumning muvaffaqiyati uchun juda muhimdir, chunki bu fuqarolarning ovozi eshutilishini va ularning fikrlari hisobga olinishini ta'minlaydi.

Ushbu tadqiqot natijalari o'qituvchilar, siyosatchilar va ota-onalar uchun muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilar yoshlarning yaxlit rivojlanishiga ko'maklashish uchun maktab o'quv dasturlariga ma'naviy tarbiyani kiritishlari mumkin. Siyosatchilar qaror qabul qilish jarayonlari inklyuziv va turli e'tiqod va qadriyatlarni hurmat qilishini ta'minlash orqali referendumlarda ma'naviy ongni targ'ib qilishlari mumkin. Ota-onalar ham o'z uylarida ijobiy qadriyatlar va e'tiqodlarni modellashtirish va mustahkamlash orqali ma'naviy tarbiyani rivojlantirishda hal qiluvchi rol o'ynashi mumkin. Tadqiqot ma'naviy tarbiyaning yoshlar hayotiga integratsiyalashuvini va qaror qabul qilish jarayonida ma'naviy ongni rivojlantirishni ta'minlash uchun manfaatdor tomonlar o'rtasida hamkorlik zarurligini ta'kidlaydi.

#### **XULOSA VA TAKLIFLAR:**

Xulosa qilib aytganda, ma'naviy tarbiya yoshlarning dunyoqarashini shakllantirish va ularning umumiy farovonligini oshirishda muhim rol o'ynaydi.

Bundan tashqari, adolatli va adolatli qaror qabul qilish jarayonini ta'minlash uchun referendumlarda ma'naviy ong muhim ahamiyatga ega. Shuning uchun o'qituvchilar, siyosatchilar va ota-onalar ma'naviy tarbiyani maktab o'quv dasturlariga kiritish va referendumlarda ma'naviy ongni targ'ib qilish uchun birgalikda ishlashlari kerak. Kelajakdagi tadqiqotlar uchun takliflar ma'naviy tarbiyaning akademik ko'rsatkichlarga ta'sirini o'rganish va ma'naviy ong va ijtimoiy adolat o'rtasidagi munosabatlarni o'rganishni o'z ichiga oladi.

### **Foydalanilgan adabiyotlar.**

1. Prezident Sh.Mirziyoyevning 2021-yil 26-martdagi "Ma'naviy-ma'rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-5040-son qarori. Yangi O'zbekiston. [www.lex.uz](http://www.lex.uz)
2. Prezident Sh.Mirziyoyevning Yoshlarni ma'naviy-axloqiy va jismoniy barkamol etib tarbiyalash, ularga ta'lim-tarbiya berish tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish chora-tadbirlari to'g'risidagi Qarori. // Xalq so'zi. 2018-yil, 15-avgust
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining o'z lavozimiga kirishishiga bag'ishlangan tantanali marosimda so'zlagan nutqi. "Yangi O'zbekiston" ijtimoiy-siyosiy gazetasi. 2021-yil 7-noyabr.
4. V.Alimasov, Y.Manzarov. O'zbekistonda ma'naviy-ma'rifiy soha: nazariya va amaliyot. Toshkent, 2014.108b.
5. V.Rustamov. Ssenariynavislik mahorati. Toshkent, 2017 yil, 33b.
6. Madaniyat va san'at atamaları izohli lug'ati/ Taxrirci: B.Sayfullayev. - Toshkent; 2014.-B. 87.
7. B.Sayfullayev B.,Rustamov V. Madaniy tadbirlarni tashkil etish mahorati: o'quv qo'llanma. -Toshkent; 2017. -B.47.